

Kocsis Árpád

A FITOMEDITÁCIÓTÓL A HIPERTENZIÓIG

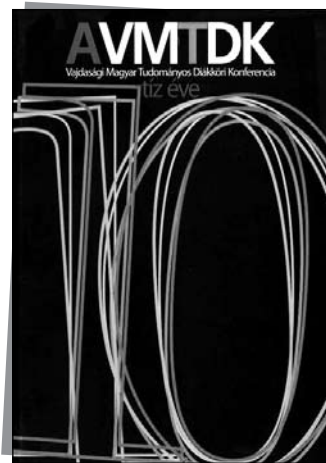
Tízéves a Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia

From Fitomeditation to Hypertension

A Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium által szervezett Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia tízéves. Ennek alkalmából a 2011. évi rezümékötet mellett a VMTDK tíz évét feldolgozó könyv is napvilágot látott (*A VMTDK tíz éve. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia*. Írta és szerkesztette Csányi Erzsébet. Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék, 2011). A vajdasági egyetemisták és főiskolások egyik legtekintélyesebb, s immár hagyományokkal is rendelkező tudományos találkozásának azonban nem csak a története érdekes. Érdemes foglalkozni a jubileumi, 2011-es VMTDK előadásaival és művészeti produkcióival is.

VERSENYSZELLEMŰ, KÖZÖSSÉGCENTRIKUS, SIKERORIENTÁLÓ

„A tudás-hatalom kettősére épülő modern társadalomban a VMTDK többszö-
rösen is hiánypótló rendezvény, amely a vajdasági magyar egyetemi hallgatók
életében közösségteremtő, versenyszellemet kialakító, sikerorientáló szereppel
bír”, áll a már említett, a tudományos konferen-
cia tíz évét bemutató, Csányi Erzsébet (a Vajda-
sági Magyar Felsőoktatási Kollégium elnöke és
VMTDK főszervező asszonya) által írt és szer-
kesztett kötetben. A VMTDK szerepe azonban
nem pusztán ennyiben merül ki. Hiszen azon
vajdasági egyetemistáknak, akik szerb nyelven
végzik tanulmányaikat, jóformán az egyetlen
olyan megmutatkozási lehetőség, ahol anya-
nyelvükön szólhatnak tudományos munkáikról.
Emellett érdemes hangsúlyozni a rendezvény
interdiszciplinaritását, hiszen a számos szekció
– az élő természettől a művészetten át a műszaki
tudományokig – lehetővé teszi, hogy az egyes

tudományos szakágakban tevékenykedő kutatók más, akár az övétől alapjaiban eltérő tudományos előadást is hallhassanak. A VMTDK nem titkolt célja, hogy alkalmat teremtsen a párbeszédre tudományágak és tudományok között. A magyarországi Országos Tudományos Diákköri Konferenciához képest azonban a VMTDK nem versenyjellegű. Minden dolgozat szerzője oklevelet kap, s a szekciókon belül is az első három helyezett megnevezése inkább szimbolikus, semmint hogy versenyre sarkalljon. Viszont ha nem is versenyjellegű a rendezvény, a résztvevőket mindenképp alapos tanulmányok megírására bírhatja már az a tény is, hogy 2011-től a VMTDK-szekció legjobbjai az OTDK-n is megjelenhetnek. S természetesen a kimagasló tudományos-művészeti eredményekért járó, oklevélből, feliratozott kristálygömbből és pénzjutalomból álló, 2006 óta kiosztásra kerülő Kristálygömb Díj is motiváló hatással lehet. A VMTDK mégsem emiatt elismert igazán: a közösségformáló, a párbeszédteremtő, a vajdasági tudománosságban a magyarnyelv-használatot szorgalmazó szerepe felbecsülhetetlen.

A diákköri konferencia múltjának részletes ismertetője mellett *A VMTDK tíz éve* kötet szól a felsőoktatási kollégium tevékenységéről, a hozzá tartozó folyóiratok (*DNS* és *Jelfolyam*) munkájáról, s teljes egészében közli a VMTDK plenáris tanárelőadóinak munkáit. Így újra olvashatjuk Kasztori Rudolf akadémikus, nyugalmazott egyetemi tanár *A szennyezett talajok fitoremeditációja – lehetőségek és korlátok* című munkáját, Szeli István *Táj és kor mint irodalmunk determinánsai* című esszéjét, Pléh Csaba *Megismerés, érzelem és társasság* (A kognitív tudományok legújabb eredményei és vitái) című tanulmányát és Berényi János *Alternatív növények és agrobiodiverzitás* című plenáris előadásának szöveges változatát.

LOTKA-VOLTERRA HUME-MAL KEVERVE

A 2011. november 24-e és 27-e közt megrendezett 10. VMTDK plenáris ülését a Technológiai Kar fő előadótermében Pálinkás József, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke tartotta. Pálinkás József a fizika világhírépéről beszélt, előadásában részletesen kitérve a genfi CERN részecskekutató és az olasz Gran Sasso laboratórium részvételével szeptemberben végzett kísérletre is, amelyben a fénynél gyorsabban haladó neutrínókra figyeltek fel. A 2011-es VMTDK kulcsfogalma, a kristály, már a plenáris ülészak előadásain is feltűnt. Novák Anikó „kikristályosodó hulladékok” után kutatott Tolnai Ottó műveiben, Tórizs Eszter pedig József Attila kései költészetének kristályszerkezetét igyekezett felvázolni. De a tudományos előadások sorozatát bevezető hat plenáris előadás közt hallhattunk a cukoripari levek ultraszűréséről, a depresszió neurológiai vizsgálatáról a Leaned Helplessness állatmodellek segítségével, szimulációról, önreflexivitásról és medialitásról az ezredforduló valóság-filmjeiben, s megtud-

hattuk Kovács Benedek kutatásaiból, hogy milyen szövegek és képek szerepelnek pécsi hajléktalanok tetoválásaként.

A szekció-előadások kiválasztásának idén is a véletlen volt a legbiztosabb módja. Így történhetett, hogy a tizenöt perces előadások közönsége egymás után hallgathatott egy színvonalas beszámolót a pulmonáris hipertenzióról az élő természettudományok csoportjában, majd az élettelen természettudományoknál a Lotka-Volterra-egyenletekkel ismerkedhetett, hogy mindezt az Enigma-rejtélyével (műszaki szekció), a dél-tiroli nyelvi jogokkal (társadalomtudomány I-es csoport) vagy az EU–szerb gazdasági kapcsolatokkal (társadalomtudományok II.), netalán David Hume valláskritikájával vagy Poe költészetével elegyítse. A legmozgalmasabb szekció azonban ebben az évben is a művészetekkel foglalkozó volt.

LOMB NÉLKÜL, CIGÁNYÚTON

A 2011-es VMTDK művészeti konferenciaprogramja november 25-én, a tudományos tanácskozást megelőző napon kezdődött el. A közönség ekkor láthatta azokat a produkciókat, melyeket szombaton a Vitkay Kucsera Ágota (a Művészeti Akadémia tanára), Lázár Tibor (festő, gimnáziumi tanár) és Samu János Vilmos (a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar tanársegédje) alkotta döntőbizottság megvitattott.

Az Újvidék Város Művelődési Központjának kiállítótermében Dodony Anikó rajzaiból nyílt tárlat. A *Négyszögletű kerek erdő* című kiállítás képeinek érdekessége, hogy Dodony Anikó őszi fái törzsükben megszakadnak, a lombzat rendre lekerül a fekete-fehér képekről. Az egyik legkellemesebb előadás Brestyánszki Bernadett és Brestyánszki Dína cselló- és hegedűjátéka volt, valamint Edith Piaf szononjai Nagyabonyi Emese előadásában (Klemm Dávid zongorakíséretével). A művészeti konferencia programjai közé idén két film került. Szávin Zoltán kísérleti filmje és Kiss Anikó *Solo* című alkotása. A *Solo* sokáig megmarad az emlékezetünkben karakteres és meglepő képeivel. Ugyancsak emlékezetes volt Oláh Tamás, Kelemen Emese, Juhász Irma, Merzsa Ildikó, Dudás Szilvia és Munjin Andrea performance-a, melyben az *Énekek énekét* dolgozták fel. A rítusra, a bibliai jelképiségre építő darab, mely végül kisebb szervezési gondok után a Művelődési Központ mozi-termének hátsó traktusában kapott helyet, izgalmas, a színészet „valóságáról” való gondolkodásra serkentő váratlan fordulatai miatt is érdekessé vált. Főszerepbe lépett ugyanis hirtelen egy cigányútra került almafa. A *Jelfolyam* on-line folyóirat is újabb performance-szal jelentkezett. Ifjabb Rác Zoltán, Török Erna és Franciskovity Róbert az élő és dokumentált felületek közti kommunikációt, illetve ezek egymásra hatását vizsgálták.

A művészeti programokat az Adai Színtársulat *Diend* című zenés előadása és a Kiss Anikó koreografálta, s Gyulai Júlia, a budapesti Táncművészeti Főiskola tanulója táncolta *Relief* tette teljessé.

DIÁKPLENÁRISOK

Novák Anikó (Magyarokanizsa–Szeged): Kikristályosodó hulladék. Gyűjtő-szenvedély Tolnai Ottó műveiben

Tórizs Eszter (Pécs): Kristály szabály – A hetedik poétikájának kristályszerkezete és e szerkezet felbomlása József Attila kései költészetében

Szabó Tamás (Újvidék): Cukoripari levek ultraszűrése kerámiamembrán segítségével

Huzián Orsolya (Szeged): A depresszió neurobiológiai vizsgálata a Learned Helplessness állatmodell segítségével

András Csaba (Pécs): Valóság helyett valóságok. Szimuláció, önreflexivitás és medialitás az ezredforduló virtuális valóság-filmjeiben

Kovács Benedek (Pécs): „Szeretlek Mari”: pécsi hajléktalanok tetoválásai

SZEKCIÓELSŐK

Élő természettudományok

Bálint Szabolcs: Biokonverzáció – a szacharóz dextránná és fruktózzá alakítása *leuconostoc mesenteroides* tenyésztésével

Barth Zoltán–Kittka Bálint: Eltérő lokalizációjú szívinfarktusz-modellek vizsgálata sertésben

Galgóci Szilvia: A domináns gátló RasN fehérje szerepe PC12 sejtek NGF-indukálta differenciációjában

Élettelen természettudományok

Gombár Tamás: Klímaindexek, naptevékenység és a Kárpát-medence időjárása közötti összefüggések statisztikai vizsgálata

Kovács Ildikó: Ni (II) komplex szintézise 3,5-dimetilpirazol-1-karboxamidinium nitráttal és termikus tulajdonságai

Tapiska Szilvia: Az internet mint oktatási eszköz a matematika tanításában

Műszaki tudományok

Beretka Sándor: Az EMS/DMS-rendszerek szolgáltatásainak összehangolása

Kőkúti András: Adaptív multihop adatterjesztő protokollok ad hoc hálózatokban

Seregély Emese: Az üveghulladék és újrahasznosításának lehetőségei az építőiparban

Társadalomtudományok I.

Beszédes Árpád: Nyelvi jogok a Vajdaságban és Dél-Tirolban

Szabó Lality Dóra: Láthatatlan jogok a munkajogban

Verebes Sára: Transznacionális kapcsolatok, migrációesetek a szerb–magyar határtérségben

Társadalomtudományok II.

Bognár Renáta–Kovács Cintia: A digitális bevándorlók és a digitális bennszülöttek a közösségi oldalak veszélyes hálójában

Sarnyai Laura: Az önmegbocsátás intra- és interperszonális hatásai

Szabó Tímea: A „pacsirta” és „bagoly” típusú emberek közötti különbségek a szenzoros élménykeresés mértékében és a kontrollhely-elvárásban

Humán I.

Antalicz Anikó: A Hont megyei népoktatás a dualizmus korában

Beke Ottó: A digitális írás perspektívája

Bilász Boglárka: Idegen nyelvi hatások a szlovákiai magyar diáknyelvben

Humán II.

Berényi Emőke: Tanulságok nélküli szabálytalanságok

Csöngé Tamás: „Egy furcsa hurok vagyok”, avagy a tudat irodalmi alakzatai

Görcsi Péter: Senecától Sarah Kane-ig – Az erőszak motívuma az európai drámaírás történetében

Művészetek

Dodony Anikó: Négyszögletű kerek erdő

Kiss Anikó–Gyulai Júlia: Relief

Nagyabonyi Emese: Mon Dieu

Kristálygömb Díj

Beke Ottó